

ÁGH ISTVÁN

Keresztvitel

*Ísmerős arcokat látok a Megváltó környezetében,
mintha Hieronymus Bosch korának alakjaiban
az én szerencsétlen kortársaimat festette volna meg,
undorító alvilági figurákat ábrázolt, kivétel nélkül,
akik már-már halomba gyültek, akár a város szeme,
Isten fiában is fölfedezhetem bármelyik embertársamat,
Jézust tőlünk úgyis csak a rendeltetése különbözteti meg,
és megfeszítés nélkül is életfogytig tart számunkra
a teherviselés, akár Sziszüphosznak a szikla görgetése,
mint a képletes kereszt szárának éles súlya a vállon,
eszerint akár magamat is a Kálváriára képzelhetem,
miként fölcseréltem a csőcseléket ellenségeimmel,
nem felejtve, hogy azok az itt zsúfolódó lények
mégiscsak egy ötszáz éves vízió lenyomatai.*

*Bár azóta mindannyian visszataszítóbbá gonoszodtak,
mintha a későbbi gaztettek egyre csak torzítanák az arcukat,
ettől a rétegekben rakódott mocsoktól zárja le Jézus a szemeit,
mint akinek szégyenkezve kell fajtánkat megváltania,
irgalmas szomorúsága csak Veronika kendőjén látszik,
ott van nyitva az a szempár, amivel itt nem akar látni olyant,
amiből az asszony is magát kizártan, szemlesütve szenved át,
mennyivel élénkebbek az osztozkodók ragadozó szemei,
melyeket a legprimitívebb önzés dülleszt egymásra, fogsoruk
villanva nyílik, mint az ebeknek, ahogy a kanok marásra
feszülnek nyújtózkodva, csak a páncélba öltözött római katona
süllyed, szinte már derűs sertésszemekkel a csödületben,
hallhatnék vakkantást, ugatást, emberszerű sivalkodást,
ha a megdermedt bábjáték elnémult hangja visszatérne.*

*Fölöttük a büszke uzsorás delel, fülönfüggője
a mennyek kulcsának aranyban kicsinyített mása,
pupillája fönnakadt, s az utolsó pillantástól szűkülve
tekint le a felső szemhéj alól tokmányorrára, mely*

áttörve a bajuszmezőt nehezedik a kicsorbult ajakra,
 hogy a szikkadt bőr előre lapul, mint egy papucs,
 koldulni nyúlik a zsebmetsző keze, nyitott herélőbicska
 a hüvelykujj, a sárga rém mutatóujja araszol a gége felé,
 cirénei Simon kérges kezének erős ujjai nem emelik,
 inkább egy embernyi súllyal visszahúzzák a terhet,
 nem látszik a testekből más csak a fej, nyak, kéz, meg a
 tarka rongyok, így harapnák fogatlan, szájalva egymást,
 s a látható világuk közti teret árnyuk fekete anyaga tölti ki,
 ám van itt ég is egy bohóc-sipkán, miként Jézus a kendőn.

A keresztre feszítés ürügy csupán, hogy megjelenjenek,
 mint a háborús bűnösök akasztásán az Oktogonon,
 az utcai kerékpárbaleset körül roncs- és halottnézőben,
 éppúgy a feketéző tárgyalásán a kultúrházban, bárhol,
 mikor az alkalom összehozza az esemény résztvevőit,
 ami majd verekedéssé fajul, mint itt a keresztúton,
 a hét-, harminc-, százéves háborúk markotányos nőitől,
 a nagy honvédő háború martalócain át, Magyarországon
 a kommün, a nyilasok hónapjai, a kommunisták hosszú
 évtizedeitől lezüllötten eddig a festményig, és innen tovább
 a megfesthető kegyetlenségekig, ahogy a körömtépő vallató
 kielégül a ruháitól megfosztott főpapot nézve, amint a férfi
 ágyékára szorítja kezét a meztelen vonagló nőszemély előtt,
 s a szörny a kukucskálóra tapadva lesi, amit megrendezett.

Nem hittem volna, hogy a püspököt, ki barackot nyomott
 fejemre az iskolapadban, a vádlottak padján látom pár év után,
 s a csábító hastáncos meséin nőnek föl a gyermekeim,
 s a szörnyeteg humorán nevet az ország, szétröhögve magát,
 örök arcvonássá vált a fekete vigyor, eltakarva is készenlétben,
 így éltek ők tovább a szemfényvesztés fedezéke mögött,
 ahogy a tank páncélzata védte tőlem rám célzó gyilkosom,
 túl sokáig voltam kiszolgáltatott ahhoz, hogy szabad legyek,
 ők meg akkor is fönny maradnak, ha lent járnak a porban,
 erre már Hieronymus Bosch képzelete túlságosan egzotikus,
 ezt nem az evangélisták krónikázzák, Jeruzsálem leányai,
 csak a jövőndölések válnak valóra a legutolsó nemzedékről,
 hogy boldogok a meddők, mert nem szültek, emlőik pedig
 mosolyoghatnak, mert nem szoptattak ilyen elfajzott utódokat.